

**ЩОДО РОЗВИТКУ МЕТОДОЛОГІЇ І ОРГАНІЗАЦІЇ
ВИКЛАДАННЯ ОБЛІКОВИХ ДИСЦИПЛІН В УМОВАХ
ІНТЕГРАЦІЇ ВІТЧИЗНЯНОЇ ОСВІТИ У МІЖНАРОДНИЙ ПРОСТІР**

Вербицька В.І., к.е.н., доцент

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Одним з основних завдань підготовки фахівців з обліку і оподаткування у вищих навчальних закладах є запровадження інноваційних технологій навчання, які б забезпечили дотримання міжнародних стандартів вищої освіти в Україні.

Центральне місце у навчальному процесі студентів напряму підготовки «Облік і оподаткування» належить викладачам, які в своїй більшості не уявляли свою особистість як педагоги. Викладачі облікових дисциплін в основному є випускниками вищих навчальних закладів з відповідної спеціальності (а іноді і не тільки напрямку «Облік і оподаткування» або «Облік і аудит») або працюючі бухгалтери, що мають професійну освіту, дещо далеку від педагогічної. Такі викладачі мають, використовуючи особистий життєвий досвід, здійснити процес вироблення власної, часто не бездоганної, методики викладення бухгалтерських дисциплін. Багато з них не мають жодної уяви, як і при застосуванні яких методів навчання зробити свою дисципліну цікавою для студентів, а в кінцевому результаті, забезпечити ефективність засвоєння наданих викладачем знань. Безумовно, якість навчання при цьому є досить посередньою [4].

Проблеми підвищення педагогічної майстерності науково-педагогічних працівників та необхідність удосконалення форм організації

методичної роботи у економічному вузі є першочерговими та актуальними. Діяльність викладачів облікових дисциплін повинна бути спрямована на активізацію пізнавальної діяльності студентів.

Вважається, що недоліком класичних методів навчання є те, що ними пригнічується здатність до індивідуального мислення, водночас перевагою є їх сприяння до інтелектуального розвитку людини, яка згодом стане фахівцем певної галузі народного господарства. Вказані переваги пов'язують з використанням їх у дидактичному процесі з спрямуванням на необхідність зрозуміти, запам'ятати та відтворити отримані від викладача знання.

Однією з важливих ознак пошуку системного отримання знань є переорієнтація традиційних моделей контролю здобутих умінь і навичок. Все частіше дослідники вказують на необхідність врахування в процесі навчання не стільки традиційного засвоєння певного обсягу тем з дисципліни, а й таких рис, як систематичність, працелюбність, старанність, відповідальність та т.ін. [4].

Незважаючи на спрямованість сучасних тенденцій освіти на застосування методики активного навчання, у практичному виконанні їх використання стинається з масивом перешкод: непристосуванням до нових технологій значної кількості викладачів «старої» школи та їх недостатньою компетенцією у володінні означеними активними методиками навчання.

Існує і ще одна проблема у вивченні та засвоєнні дисциплін обліково-податкового напрямку, пов'язана з проміжком нормативного часу, що відведений для засвоєння студентами згідно навчального плану спеціальності. Нова технологія навчання примушує підвищувати професійну майстерність педагогів, які мають фахову економічну, а не педагогічну освіту. Так, Т. Шепеленко звертає увагу на те, що «навчальний процес в економічних університетах здебільшого

спрямований на розвиток фахових знань і умінь, а педагогічний аспект майбутньої професійної діяльності студентів не реалізується, що породжує суперечність між фундаментальною фаховою підготовкою випускників економічного університету і недостатнім рівнем їх підготовки до педагогічної діяльності». Дослідником вважаються, що сформувані у майбутнього викладача професійно-педагогічну спрямованість є запорукою підвищення якості професійної підготовки студентів [3].

Підготовка майбутнього викладача облікових дисциплін повинна здійснюватись ще під час навчання у вузі шляхом введення до навчального плану підготовки фахівця як освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр», так і освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» певних навчальних дисциплін. Найефективнішими для викладачів облікових дисциплін є майстер-класи, які використовують інтерактивні методи навчання.

Стосовно сутності інтерактивних технологій слід відзначити їх особливість, що полягає у взаємодіях студентів, які залучені до навчального процесу. Це є спільним навчанням, під час якого і викладачі, і студенти є суб'єктами. При цьому викладачу відводиться ролі організувати навчання та координувати роботу у групах. Такі особливості інтерактивних технологій навчання найкраще відповідають принципам і методам особистісно-орієнтованих підходів у навчально-виховних процесах вищої школи.

Упровадження інноваційних підходів, інформаційних систем і технологій у навчальний процес є важливим складником для підготовки спеціалістів з обліку й оподаткування, а викладачі також мають пам'ятати, що їм слід доводити студентам комплекс новітніх методів і форм навчання, що диктуються суспільством для фахівців «нової генерації з урахуванням міжнародних облікових стандартів, правил та принципів» [1].

Велике значення для викладання бухгалтерських дисциплін відіграють наочні посібники, які поживляють викладання, роблять його

зрозумілішим, цікавішим, педагогічно ефективнішим, а також дозволяють за мінімальних затрат часу більш чітко подати лекційний матеріал, відокремити основне від другорядного, сконцентрувати увагу студентів на деталях, які за інших умов не були б опановані та зрозумілі [2]. Використання електронних підручників не тільки заощадить час викладачеві під час підготовки до занять, а й ефективно вплине на працездатність студентів під час опрацювання теоретичного матеріалу, виконання практичних завдань, роботи з допоміжним матеріалом, самостійного аналізу отриманих знань, допоможе досягти очікуваних результатів у навчанні.

Щодо сучасних комп'ютерних технологій, то особливу увагу слід приділяти вивченню сучасного апаратного забезпечення комп'ютерної техніки та комп'ютерних мереж, технологічних процесів опрацювання даних в інформаційних системах, комунікаційних програм для роботи з факсами й доступу в Інтернет, мультимедійних технологій, технологій електронного документообігу. Важливо, щоб майбутній бухгалтер був обізнаним також із методами захисту документів у локальних мережах та системах комунікацій: централізоване управління даними, захист даних під час їх передавання каналами зв'язку.

Однією з умов реалізації завдань з якісної підготовки майбутніх бухгалтерів вищими навчальними закладами є впровадження та широке використання в навчальному процесі сучасних форм дистанційного навчання [2].

Основу навчального процесу при дистанційному навчанні становить цілеспрямована і контрольована інтенсивна самостійна робота студента, котрий може навчатися в зручному для себе місці, за індивідуальним розкладом, і можливість контакту з викладачем. У сучасних умовах актуальним залишається ознайомлення студентів із прикладними

програмними розробками щодо автоматизації облікового процесу підприємства.

Таким чином, запровадження нових технологій у навчальному процесі є об'єктивним процесом, вектор якого визначається науково-технічним прогресом, інформатизацією і технологізацією суспільства, а також особливостями різних складових систем освіти.

Література:

1. Кіндрацька Л. М. Професійні можливості викладача у викладанні облікових дисциплін. К. : КНЕУ ім. В. Гетьмана, 2009. № 4 С. 219 – 226.
2. Кухаренко В. М., Рибалко О. В., Сиротенко Н. Г. Дистанційне навчання. Умови застосування; за редакцією проф. В. М. Кухаренка. Харків, 2001. 282 с.
3. Шепеленко Т. Діагностика професійно-педагогічної спрямованості майбутніх викладачів економіки. *Проблеми трудової і професійної підготовки*. 2009. № 14. С. 121.
4. Чижевська Л. В. Методика викладання облікових дисциплін : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.; за ред. проф. Ф. Ф. Бутинця. Житомир : ПП Рута, 2003. 504 с.